

Kommuner skal skabe bekæmpe resursspild med genbrugsbutikker

Rigtig mange brugbare produkter ender i dag på genbrugspladsen. Og er det først endt der, så ryger det næsten altid videre på forbrændingen. I kommunerne er et stort potentiale for at sætte turbo på den grønne omstilling gennem genbrug og upcycling, hvor kasserede produkter får ny værdi.

Den grønne omstilling skal op i et helt andet gear end vi hidtil har set. Det kræver der bliver arbejdet på alle niveauer, og her spiller kommunerne en central rolle. Kommunerne skal lokalt drive genbrug og den grønne omstilling frem. Det er netop slået fast af Ankestyrelsen, at kommunerne gerne må drive genbrugsbutikker – dog ikke når det gælder repareret elektronik. Det er fantastisk positivt med afgørelsen fra Ankestyrelsen, hvilket betyder at kommunerne for alvor kan komme i gang med at oprette genbrugsbutikker, men det er tosset at kommunerne ikke også må reparere og sælge elektronik i deres genbrugsbutikker.

Sådan lyder det fra Enhedslistens klima- og miljøordfører Maria Reumert Gjerding, som i forbindelse med Enhedslistens sommergruppemøde lancerer et nyt grønt initiativ, der skal give kommunerne bedre mulighed for at drive genbrugsbutikker.

Maria Reumert Gjerding siger:

- *Cirkulær økonomi behøver ikke være kompliceret. Kommunale genbrugsbutikker er jo sund fornuft. For hvem har ikke stået på genbrugspladsen og ærgret sig over en fin lænestol der var smidt ud, som man ikke må tage med sig? Løsningen ligger lige for, for kommunale genbrugsbutikker sikrer at vi både udnytter klodens resurser bedre, og skaber meningsfulde jobs til dem på kanten af samfundet.*
- *Vi har brug for, at alle bidrager til den grønne omstilling. Og det kræver at alle har mulighed for at være med. De bæredygtige valg der er bedst for miljøet, skal være tilgængelige for mange flere. Det kræver at vi skruer op ude i kommunerne. Et rigtigt godt initiativ er kommunale genbrugsbutikker, så vi smider mindre ud.*
- *Kommunale genbrugsbutikker har også potentiale for at kunne forbedre vilkårene for nogle af dem, der har mindst i vores samfund. Det potentiale skal udnyttes. Man kan jo ikke åbne en avis uden at læse om åndsvag aktivering eller folk der er parkeret i vores sociale system. Det at være med til at drive en kommunal genbrugsbutik er meningsfuld beskæftigelse der kan give fodfæste på arbejdsmarkedet.*

Det foreslår Enhedslisten:

- Enhedslisten vil lokalt arbejde for flere kommunale genbrugsbutikker. Enhedslisten i Aalborg og Gladsaxe kommuner står allerede klar med konkrete forslag.
- Enhedslisten vil afsætte en pulje på 300 millioner kroner om året over tre år, som kommunerne kan søge til at komme i gang med genbrugsforretningerne.
- Enhedslisten vil stille forslag om en lovændring, så også repareret elektronisk udstyr kan indgå i sortimentet i kommunernes genbrugsbutikker.

Baggrund

Enhedslisten foreslår, at alle kommuner over de kommende år opretter genbrugs- og upcyclingsbutikker, til at sætte turbo på det direkte genbrug lokalt. Herved kan kommunerne og borgerne sammen være med til

at bidrage til den cirkulære økonomi, være med til at forlænge levetid af vores ting og sammen bidrage til et mindre forbrug af resurser.

Samtidig kan kommunen være med at skabe arbejdspladser for socialt udsatte og give mere lige adgang til forbrugsvarer og bæredygtige produkter. I dag driver kommunerne 23 genbrugsbutikker, i nogle tilfælde som fælleskommunale selskaber. Men potentialet er langt større.

I Hjørring har man allerede været i gang i en del år. Her driver affaldsselskabet AVV en genbrugsbutik, hvor der sælges møbler, køkkengrej, tøj, elektronik, bøger, legetøj, cykler og byggematerialer til dit næste byggeprojekt derhjemme.

Indsamlingen af varerne foregår ved, at borgerne afleverer brugte ting til genbrug på genbrugspladser i området. De ansatte i butikken reparerer de varer, der er gået i stykker, fx cykler og elektronik og giver på den måde brugte ting nyt liv, så de kan sælges igen. Omsætningen i genbrugsbutikken har været stigende de sidste mange år og i 2016 omsatte butikken for 6 millioner (inkl. moms) og solgte 1100 tons varer, der ellers ville være endt i forbrændingsanlægget eller til deponi. Butikken skaber arbejdspladser og har pt. 12 medarbejdere ansat, heriblandt flygtninge og mennesker med nedsat arbejdsevne. Desuden har AVV i 2016 haft 56 ressourceforløb i tilknytning til genbrugsbutikken for mennesker der står uden for arbejdsmarkedet.

Eksemplet fra Hjørring understreger, at der er et stort marked for genbrug og upcycling og viser samtidig at danskerne rigtig gerne vil aflevere deres brugte ting til genbrug, i stedet for at smide dem ud. Genbrug kan lette den daglige økonomi for mange mennesker og genbrugsbutikker som den i Hjørring der også reparerer og istandsætter brugte ting, kan tilmed skabe arbejdspladser, bl.a. til flygtninge og socialt udsatte og andre der kan have svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet

Lovgivningen på området har gennem en årrække været uklar i forhold til om kommuner må drive genbrugsbutikker hvilket har været en barriere for kommunerne i forhold til at være med til at fremme upcycling og det direkte genbrug. Men Ankestyrelsen har netop afgjort^[1], at kommuner godt må sælge møbler, cykler og andet genbrug fra genbrugspladser. Dog fremgår det i afgørelsen, at kommunerne ikke må videresælge kasseret elektronisk udstyr der skal repareres, hvilket er et slag i ansigtet for den cirkulære økonomi, da der bliver afleveret rigtig meget elektronik, som er funktionsdygtigt, og som kunne sælges videre til fortsat brug i mange år.

Enhedslisten mener, at den lovgivningsmæssige klarhed der nu er skabt på området bør omsættes til handling. Enhedslisten ønsker således at eksemplet fra Hjørring bliver udbredt til alle kommuner i Danmark. Derfor vil Enhedslisten afsætte en pulje på 300 millioner kroner om året over tre år, som kommunerne kan søge til at komme i gang med genbrugsforretningerne. Samtidig vil Enhedslisten arbejde for en lovændring, således at også repareret elektronisk udstyr kan indgå i sortimentet i kommunernes genbrugsbutikker.

Markedet for genbrug er i stor vækst over hele landet og Enhedslisten mener derfor, at der er plads til både alle de mange genbrugsbutikker der i dag drives af humanitære og kirkelige organisationer og til langt flere kommunale genbrugs- og upcyclingsbutikker. Flere steder i landet samarbejder kommuner og affaldsselskaber faktisk succesfuldt med de frivillige organisationer til gavn for begge parter. Formålet med flere kommunale genbrugsbutikker er altså ikke at tage brødet ud af munden på alle de mange gode kræfter, der på den ene eller anden måde arbejder med genbrug. Tværtimod er der brug for alle kræfter hvis vi for alvor skal up i gear med den grønne omstilling.

[1] <http://www.jurainfo.dk/ankestyrelsen-fastslaar-lovlig-drift-kommunale-genbrugsbutikker/>

Kommunerne og affaldsselskaberne håndterer i forvejen borgernes affald, hvorfor genbrugsaktiviteter er en naturlig del af deres aktiviteter og kommunale genbrugsbutikker vil være med til at fremme målsætningerne og bevidstheden om værdien af øget genbrug. En genbrugsbutik i forbindelse med genbrugspladsen kan skabe et øget fokus hos såvel de mange borgere, der kommer på genbrugspladsen, som de folk, der er ansat. Kommunale genbrugsbutikker rummer også muligheder for at samarbejde med mindre lokale virksomheder, der kan se et potentiale i genbrugelige ting. I København og Skanderborg har lokale affaldsselskaber f.eks. inviteret iværksættere og nystartede designvirksomheder ind på genbrugspladsen for at samle materialer.

Finansiering

Enhedslisten vil finansiere forslaget ved at genindføre den vægtbaserede emballageafgift, som blev afskaffet i 2014. Det vil give statskassen 370 millioner om året ifølge skatteministeriets beregninger.

Kilde: <http://www.ft.dk/samling/20161/almdel/sau/spm/231/svar/1392210/1736295/index.htm>